

Werkboek Module 3

Opleiding leerplicht
professional

De weg van expertise
naar maatwerk

www.leerplichtacademie.nl

Hold on !

In deze module gaan we uitgebreid aandacht besteden aan

Het Perfecte gesprek!

Je krijgt veel tips die je direct in de praktijk kunt gaan toepassen.

Proces- en casusregie komt aan bod en de verschillende Leerplichtwet vrijstellingen worden uitgebreid behandeld.

Uiteraard komen er veel praktijkvoorbeelden voorbij, waarmee je echt je voordeel kan doen.

In deze module niet veel opdrachten, maar met deze onderwerpen vind je zeker de aansluiting met de dagelijkse praktijk.

Inmiddels weet je dat je met vragen terecht kunt in de Q&A en in de community.

Veel plezier en succes met Module 3.

Henriëtte

en

Marie-José

MODULE 3: DE WEG NAAR EXPERTISE EN MAATWERK!

3.1 Het perfecte gesprek!

- 3.1.0.2 5 tips voor meer betrouwbaarheid
- 3.1.1 Weerstand
- 3.1.2 Agressie de baas
- 3.1.3 6 tips om slecht nieuws te brengen
- 3.1.4 Van doodse stilte naar een gesprek
- 3.1.5 Gescheiden ouders

De 6 basisvaardigheden
In gesprek met speciale kinderen

3.2.0 Wie heeft de regie?

- proces- en casusregie
- Do's en Dont's

3.3.1 Alle Leerplichtwet 1969 vrijstellingen!

3.1 Het perfecte gesprek!

Het perfecte gesprek bestaat niet. Je kunt je gesprek nog zo goed voorbereiden, maar soms krijgt het een hele andere wending, of krijg je vragen die je niet had verwacht. Er heel veel manieren om hier invloed op uit te oefenen en in de buurt te komen van een perfect gesprek.

5 tips

1

Als je doet wat je zegt.

2

Als je informatie over het leven van jongeren nooit zonder overleg aan een ander doorgeeft.

3

Als je niet praat over persoonlijke zaken van een jongere waar anderen bij zijn, tenzij je dit met hem afgesproken hebt.

4

Als je duidelijk en eerlijk zegt over welke zaken je geen geheimhouding kan beloven. Als een jongere jou een verhaal vertelt wat je moet delen in verband met de veiligheid van een jongere bijvoorbeeld, neem je de jongere hierin mee en geef je aan dat je dit moet delen.

5

Ook ben je betrouwbaar als je consequent bent; zowel in het belonen en waarderen van gedrag, als in het corrigeren en afwijzen van gedrag.

“
*De beste vraag heb je gesteld
wanneer het antwoord je volledig verrast.*
”

Stel dus je vragen zonder de intentie te hebben het antwoord te kennen,
Voorbeelden zijn:

- Hoe is dat dan?
- Hoe voelt dat dan?
- Hoe ziet dat eruit?
- Vertel me eens over jezelf?
- Wat bedoel je?
- Wat is het dat je wilt?
- Hoe belangrijk is dat voor je?
- Wat gebeurt er dan?

Open vragen zijn de vragen die starten met de woorden:

**Wie.....Wat..... Waarom..... Waar.....
Waarmee..... Wanneer.....? en
Hoe?**

Weerstand

Het kan voorkomen dat mensen niet mee (willen) werken in een gesprek. Wat doe je als iemand echt in de weerstand zit?

1. Communicatie: Probeer eerst contact te leggen/aansluiting te vinden met je gesprekspartner (ouder/ jongere). Leg vervolgens duidelijk uit waarom hun medewerking belangrijk is en wat een mogelijke consequentie is van hun keuzes.

2. Empathie tonen: Toon empathie voor hun standpunt, weerstand of zorgen. Neem hun gevoelens serieus en luister oprecht. Toon begrip voor hun perspectief.

3. Motivatie: Identificeer mogelijke motivaties voor de persoon. Probeer hen te motiveren en gemeenschappelijke doelen te vinden, te benoemen en aan te geven hoe deze kunnen worden bereikt.

Motiverende gespreksvoering heeft als doel om een verandering teweeg te brengen. Het motiveren van de leerling staat centraal en je probeert de betrokkenheid te vergroten. Dit doe je door het stellen van vragen en op deze manier probeer je de leerling te stimuleren in het verwoorden van eigen wensen en plannen. Dit zijn voornamelijk open vragen, je luistert, bevestigt, vat samen en je probeert verandertaal uit te lokken.

In gesprek ga je kijken of je kunt uitvergroten wat al goed gaat en of je al eerdere succeservaringen kunt achterhalen. Je tracht om de jongere zichzelf bewust te maken van hun eigen invloed en je probeert samen de voor- en nadelen van een verandering in kaart te brengen.

Probleemgerichte vragen:

- Wat gaat er niet goed?
- Waarom niet?
- Hoe lang speelt dit al?
- In welke situaties doet het probleem zich voor?
- Hoe lang bestaat dit probleem al?
- Wie en wat heeft er mee te maken?
- Wat is het belangrijkste probleem?
- Wat merken je collega's ervan?
- Hoe voelt het? Wat roept dit op? etc.

Oplossingsgerichte vragen:

- Wat wil je bereiken?
- Als het over een half jaar een stuk beter gaat, wat zou er dan anders zijn?
- Wat nog meer?
- Hoe zou dat voelen?
- Hoe zou het je persoonlijk helpen?
- Wie zou je kunnen helpen om dat te bereiken?
- Wat zouden vrienden/collega's daarvan merken?
- Heb je al eens ervaren dat het wel goed ging?
- Hoe zag dit er uit?

Wil je meer informatie over Systeembenadering ga dan naar de online masterclass van Ramona Meza

Agressie de baas

1

Blijf kalm: Probeer zelf rustig te blijven, ook al wordt de andere persoon agressief. Adem diep in en uit om jezelf te kalmeren voordat je reageert. Het is essentieel om niet mee te gaan in de agressie en zelfbeheersing te tonen.

2

Luister actief: Geef de persoon de ruimte om zijn of haar standpunt te uiten. Luister aandachtig zonder onderbrekingen. Agressie kan soms voortkomen uit frustratie of onbegrip, en door te luisteren kun je de onderliggende problemen achterhalen.

3

Toon empathie: Probeer de gevoelens van de persoon te begrijpen, zelfs als je het niet met hen eens bent. Laat merken dat je begrip hebt voor hun emoties. Dit kan de spanning verminderen en de communicatie makkelijker maken.

4

Blijf respectvol: Zelfs als de agressie voortduurt. Vermijd het maken van beledigende opmerkingen of het verlagen van jezelf tot hetzelfde niveau. Reageer op een professionele en beleefde manier.

5

Stel wel grenzen: Als de agressie aanhoudt, is het belangrijk om jezelf en anderen te beschermen. Stel duidelijke grenzen en geef aan dat agressief gedrag niet acceptabel is. Je kunt bijvoorbeeld zeggen: 'Ik begrijp dat je boos bent, maar ik kan niet met je praten als je zo agressief blijft. Laten we proberen om op een respectvolle manier met elkaar te communiceren.'

6

Schakel hulp in als moet: Als je merkt dat je de situatie niet onder controle kunt houden of als de agressie escaleert, zoek hulp. Schakel een collega of de beveiliging in om te helpen. Bij sommige gesprekskamers hebben ze een noodknop.

Onthoud dat je eigen veiligheid altijd voorop staat. Gebruik je professionele oordeel om te bepalen wanneer het nodig is en vergeet niet, luister altijd naar je onderbuikgevoel. En nog zo'n belangrijke, ga altijd zo dicht mogelijk bij de deur zitten, zodat jij in een lastige situatie als eerste de ruimte kunt verlaten.

Opdracht 1:

Informeer bij jouw gemeente of er een agressieprotocol beschikbaar is

6 tips om slecht nieuws te brengen

- 1** **Bereid je voor:** Denk na over wat je precies wilt zeggen en hoe je het wilt zeggen. Schrijf het desnoods op, zodat je tijdens het gesprek geen belangrijke details vergeet.
- 2** **Wees direct en duidelijk:** Breng het slechte nieuws op een directe en duidelijke manier, zonder te veel poeha. Gebruik eenvoudige taal en vermijd een ingewikkelde uitleg die juist voor verwarring kan zorgen.
- 3** **Toon empathie:** Het is belangrijk om empathie en begrip te tonen tijdens het gesprek. Laat de persoon weten dat je begrijpt dat dit moeilijk nieuws is en dat je er bent om te luisteren.
- 4** **Geef ruimte voor emoties:** De persoon aan wie je het slechte nieuws brengt, kan emotioneel worden en verschillende gevoelens ervaren. Sta dit toe en wees geduldig.
- 5** **Bied ondersteuning:** Afhankelijk van het slechte nieuws, bied indien mogelijk ondersteuning of oplossingen aan. Laat de persoon weten dat je bereid bent om te helpen.
- 6** **Wees beschikbaar:** Na het gesprek is het belangrijk om beschikbaar te blijven voor verdere vragen. Laat de persoon weten dat ze contact met je kunnen opnemen als ze behoefte hebben aan meer informatie.

Onthoud dat elk slecht nieuws gesprek uniek is en dat het belangrijk is om te luisteren naar de behoeften en reacties van de persoon aan wie je het nieuws brengt. Wees vooral geduldig en respectvol.

Van doodse stilte naar een gesprek

De 7 tips

1

Geef mensen tijdens het gesprek de ruimte en de tijd die ze nodig hebben en forceer niet om te praten.

2

Stel open vragen. Stel vragen die niet met een eenvoudig 'ja' of 'nee' kunnen worden beantwoord. Dit moedigt de leerling aan om meer uitgebreid te antwoorden en kan helpen om een gesprek op gang te brengen.

3

Zorg ervoor dat je tijdens het gesprek geduldig en begripvol bent.

4

Laat de persoon weten dat je er bent om te luisteren, het tempo accepteert en bied waar nodig een luisterend oor. Soms willen mensen gewoon hun gedachten en gevoelens delen zonder dat ze meteen een antwoord of advies verwachten. Laat hen weten dat je beschikbaar bent om te luisteren als ze dat willen.

5

Als het met bovenstaande tips niet lukt om een gesprek op gang te brengen kan het helpen om op een andere manier te communiceren. Soms kunnen mensen zich beter uitdrukken via non-verbale communicatie of alternatieve methoden zoals schrijven, tekenen of door gebruik te maken van een mobieltje. Probeer andere vormen van communicatie te gebruiken.

6

Hoe het gesprek ook loopt, respecteer de keuze. Hoewel het frustrerend kan zijn als iemand niet praat, is het belangrijk om hun keuze en grenzen te respecteren. Dwing hen niet om te praten als ze dat niet willen. Iedereen heeft recht op zijn/haar eigen tempo en manier van communiceren. Waar nodig verwijst je door naar professionele hulp.

7

Als de persoon regelmatig niet praat en het zijn/haar dagelijks functioneren belemmert, is het wellicht raadzaam om professionele hulp in te schakelen.

Gescheiden ouders de 7 tips

Het omgaan met gescheiden ouders tijdens een gesprek kan soms een uitdaging zijn. Hier zijn een paar tips die je kunnen helpen:

1

Neutraal & onpartijdig

Het is belangrijk om neutraal te blijven en geen partij te kiezen in het conflict tussen gescheiden ouders. Luister naar beide ouders zonder oordeel en probeer een evenwichtige houding te behouden.

2

Blijf objectief

Richt je op de feiten en de behoeften van het kind in plaats van je te laten meeslepen door de emoties of meningsverschillen van de ouders. Vraag beide ouders naar hun zorgen en probeer samen te werken aan oplossingen die het beste zijn voor het kind.

3

Geef ruimte

Zorg ervoor dat beide ouders de gelegenheid krijgen om hun standpunt en zorgen te uiten. Moedig hen aan om naar elkaar te luisteren zonder onderbrekingen en respecteer elkaars perspectieven.

4

Wees geduldig

Het kan zijn dat gescheiden ouders tijdens een gesprek emotioneel worden of moeite hebben om met elkaar te communiceren. Wees geduldig en begripvol, en geef hun de tijd die ze nodig hebben om hun gedachten en gevoelens te uiten.

5

Focus op belang kind

Herinner de ouders eraan dat het welzijn van het kind centraal moet staan in het gesprek. Moedig hen aan om samen te werken en compromissen te sluiten om het beste resultaat voor hun kind te bereiken.

6

Stel open vragen

Stel open vragen om beide ouders aan te moedigen om meer informatie te delen en hun gedachten uit te leggen. Dit kan helpen om misverstanden te voorkomen en een constructieve dialoog te bevorderen.

7

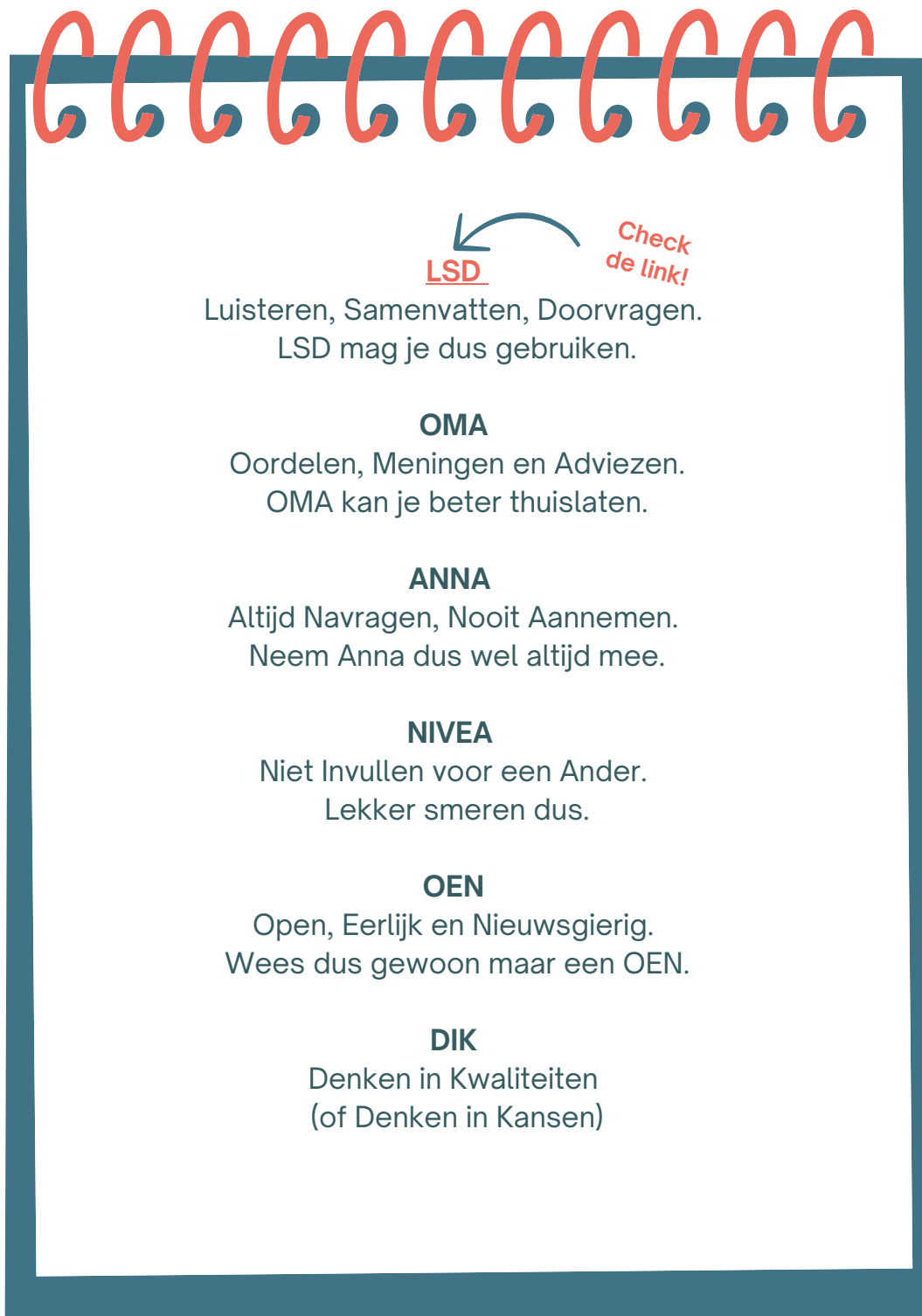
Focus op belang kind

Herinner de ouders eraan dat het welzijn van het kind centraal moet staan in het gesprek. Moedig hen aan om samen te werken en compromissen te sluiten om het beste resultaat voor hun kind te bereiken.

De 6 basisvaardigheden

LSD

*Check
de link!*

Luisteren, Samenvatten, Doorvragen.
LSD mag je dus gebruiken.

OMA

Oordelen, Meningen en Adviezen.
OMA kan je beter thuislaten.

ANNA

Altijd Navragen, Nooit Aannemen.
Neem Anna dus wel altijd mee.

NIVEA

Niet Invullen voor een Ander.
Lekker smeren dus.

OEN

Open, Eerlijk en Nieuwsgierig.
Wees dus gewoon maar een OEN.

DIK

Denken in Kwaliteiten
(of Denken in Kansen)

In gesprek met speciale kinderen

Tijdens de gesprekken krijg je te maken met veel verschillende kinderen. Je kunt ook te maken krijgen met kinderen met ADHD, ADD, autisme en hoogbegaafdheid. We gaan er iets verder op in.

Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD)

Door een tekort aan aandacht en het hebben van veel impulsiviteit zal een kind met ADHD vaak minder presteren op school dan wordt verwacht. Kinderen met ADHD maken vaker school niet af en spijbelen vaak meer dan kinderen zonder ADHD.

Kinderen met ADHD hebben op school vaak last van de volgende kenmerken:

- Motivatieproblemen, niet het nut van school inzien en het moeilijk vinden om zichzelf ertoe te zetten uit bed te komen
- Moeilijk (stil) kunnen blijven zitten
- Impulsief reageren
- Snel afgeleid zijn
- Aandacht niet vast kunnen houden

- Wiebelen, draaien en friemelen
- Vindt het moeilijk om op zijn/haar beurt te moeten wachten
- Antwoord geven voordat de vraag is gesteld
- Moeilijk instructies kunnen volgen
- Moeilijk blijvend de aandacht ergens op kunnen richten
- Van de ene activiteit naar de andere hollen
- Overdreven veel praten
- Anderen in de rede vallen
- Niet luisteren naar wat anderen zeggen
- Veel kwijtraken of vaak wat verliezen
- Zich vaak in gevaarlijke situaties storten

In gesprek met een leerling met ADHD

Als je in gesprek gaat met een leerling die ADHD heeft, kan hij/zij druk en impulsief reageren en daarbij heel beweeglijk zijn tijdens het gesprek. De leerling heeft niet altijd de intentie om het fout te doen. Het motivatieprobleem is vaak de reden waarom ze zich afvragen waarom ze van alles moeten leren wat niet relevant lijkt te zijn.

Het is belangrijk om tijdens het gesprek begrip te tonen, maar wel duidelijk te zijn over de verplichting om naar school te gaan. Als de leerling zich aangevallen voelt, zal hij/zij dwars gaan liggen en het gevoel hebben zich te moeten verdedigen. Het gevolg is dat het dan lastiger wordt om tot afspraken en oplossingen te komen.

Een leerling met ADHD mist ook vaak het vermogen om zich te verplaatsen in een ander en kan vaak niet overzien wat het effect is van het gedrag of keuzes. Straffen heeft dan ook weinig effect. Probeer dan ook te concentreren op de positieve punten; wanneer lukt het wel om naar school te gaan, wanneer gaat het wel goed op school.

Probeer het gesprek kort te houden, leg de gevolgen die kunnen volgen als het verzuim blijft aanhouden helder en duidelijk uit, maak duidelijke afspraken en leg deze ook vast in een brief of e-mail.

Wat is ADHD

ADD (Attention Deficit Disorder)

ADD is een oude naam, die niet meer wordt gegeven. Je kunt de naam nog wel regelmatig tegenkomen. ADD heeft in tegenstelling tot ADHD alleen te maken met concentratie en niet met hyperactiviteit. Leerlingen met ADD zijn snel afgeleid door irrelevante dingen en geluiden. Ze hebben problemen om taken op school af te maken en met het halen van deadlines, verliezen of vergeten spullen zoals boeken, pen, sleutels en huiswerk. Ook het opvolgen van instructies tijdens de les gaat moeilijk.

Kinderen met ADD hebben op school vaak last van de volgende kenmerken:

- Emotionele stemmingswisselingen
- Chaotisch en vergeetachtig (bijvoorbeeld met afspraken)
- Trekt zich graag terug
- Kan ergens volledig in opgaan
- Moeite met opbrengen van motivatie
- Assertief maar onzeker over zichzelf
- Heeft humor
- Te veel gedachtes
- Is perfectionistisch

In gesprek met een leerling met ADD:

Tijdens het gesprek kun je als LPA het gevoel krijgen dat je tegen een muur praat. De leerling kan volledig in zichzelf gekeerd zijn. Als hij/zij het niet met je eens is, zal er een discussie volgen om zijn of haar gelijk te krijgen. Zorg er dan in het gesprek ook voor dat hij/zij zich niet aangevallen voelt en bedenk samen met de leerling een oplossing om weer naar school te gaan.

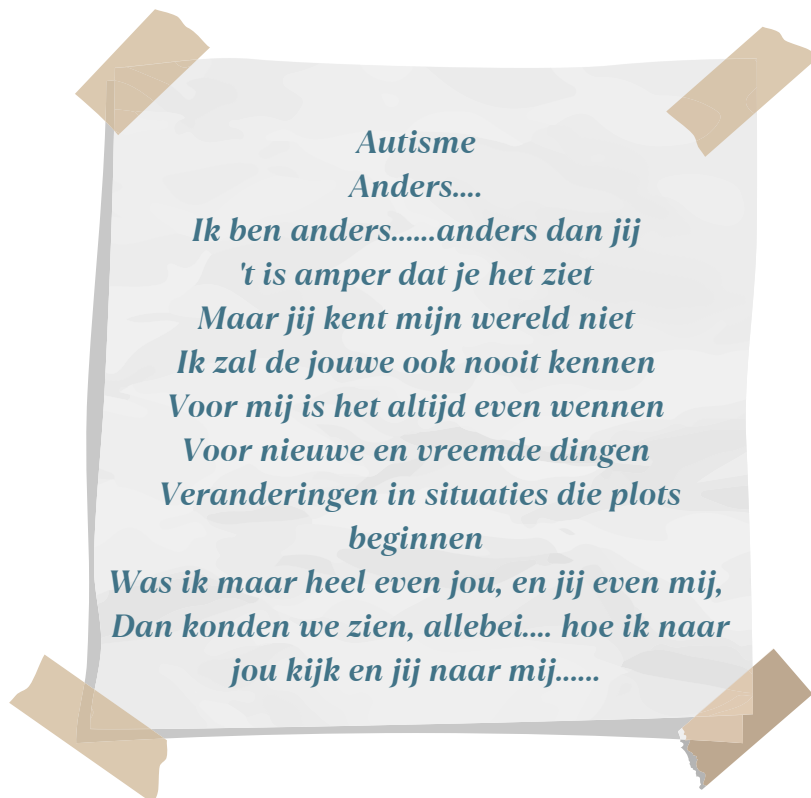
De leerling kan vaak goed vertellen wat hem of haar dwars zit en waarom ze moeite hebben om naar school te gaan. Probeer niet in discussie te gaan en blijf rustig. Hierdoor houd je de controle over het gesprek. Benoem ook zeker de positieve punten; bijvoorbeeld schoolresultaten of de omgang met medeleerlingen, schooluitjes, enz. Leg alle afspraken die gezamenlijk gemaakt zijn vast in een brief of e-mail.

Jongeren met ADD en ADHD krijgen vaak medicatie voorgeschreven (bijvoorbeeld Ritalin). Bij ADHD zal de rust terugkeren en bij ADD zal er meer energie zijn om dingen te doen en aan te pakken.

Wat is ADD

Autisme

Autisme is een aangeboren ontwikkelingsstoornis die invloed heeft op de informatieverwerking van de hersenen. Leerlingen met autisme hebben moeite met sociale interactie, communicatie, flexibiliteit en het filteren en integreren van informatie. De informatie die in de hersenen binnenkomt wordt op een andere manier verwerkt. De waarnemingen komen als losse puzzelstukjes aan en de leerling heeft moeite de samenhang te ontdekken in wat hij/zij waarneemt.

Kinderen met Autisme hebben op school vaak last van de volgende kenmerken:

- Onhandig en angstig gedrag in sociale situaties
- Weinig begrip en gebruik van non-verbale signalen (oogcontact, gelaatsexpressie en lichaamshouding)
- Niet of nauwelijks leren van sociale ervaringen
- Het ontbreken van wederkerigheid in contact
- Angstig voor veranderingen
- Vasthouden aan bepaalde routines
- Rigide en dwangmatige gedragspatronen
- Taal heel letterlijk nemen
- Onhandige en soms stijve motoriek

Wat is Autisme

In gesprek met een leerling met autisme

Wees in het gesprek vooral duidelijk en concreet. Schrijf de afspraken op en laat de leerling de afspraken herhalen en zo nodig praktisch uitleggen/toepassen.

Zorg dat je vooraf de volgende punten helder hebt:

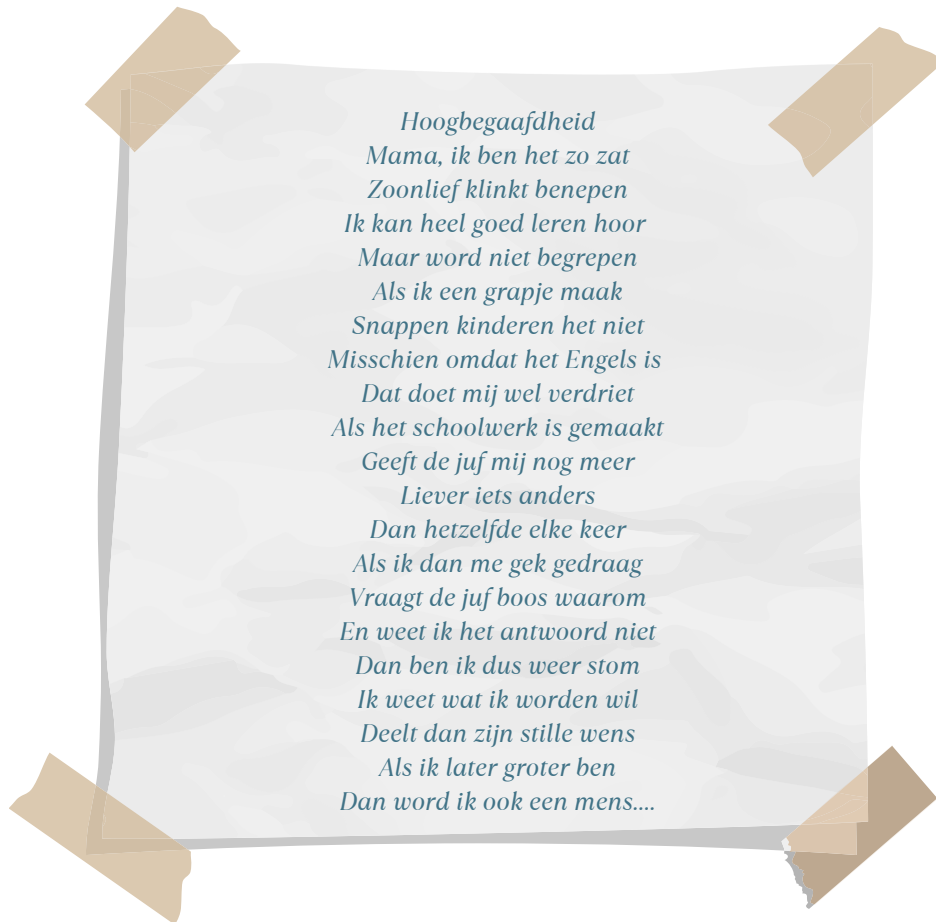
- Wat ga je doen?
- Wanneer ga je dat doen?
- Met wie ga je dat doen
- Tot wanneer gelden de afspraken?
- Hoe ga je het doen?
- Wat gebeurt er als de leerling zich niet aan de afspraken houdt?

Het lijkt misschien erg schools en wellicht ook een tikkeltje overdreven, maar een autistisch kind heeft hierdoor houvast en het geeft duidelijkheid en structuur.

De leerling heeft veelal problemen op communicatief gebied. Niet zozeer met grammatica of met woordenschat maar met het verbaal en non-verbaal uitwisselen van betekenissen met anderen. Het gevolg is dan dat er in de communicatie vaak misverstanden voorkomen. Het is dan ook beter om geen spreekwoorden/gezegden of uitdrukkingen te gebruiken in het gesprek. Vaak nemen ze alles heel letterlijk en dat zorgt voor onduidelijkheid en verwarring. Duidelijkheid en structuur zijn belangrijk voor een leerling met autisme.

Hoogbegaafdheid

Leerlingen die hoogbegaafd zijn worden op school vaak te weinig uitgedaagd. Ze gaan zich vervelen en dat kan aanleiding zijn om te gaan spijbelen. Ook kan de leerling gaan onderpresteren. Ze willen willen graag meedoen met de andere kinderen en niet buiten de groep vallen of gepest worden omdat ze “anders” zijn.

Positieve kenmerken zijn:

- Begrijpt en onthoudt moeilijke informatie wanneer het interessant is
- Leest veel en verzamelt veel informatie
- Presteert beter op mondelinge overhoringen dan op schriftelijke
- Kent veel feiten, heeft grote algemene ontwikkeling
- Komt goed te uiting bij individueel onderwijs op maat
- Is creatief met levendige verbeelding
- Heeft een brede belangstelling
- Is gevoelig en heeft sterke motivatie
- Is nieuwsgierig en prestatiegericht
- Is vindingrijk, muzikaal, creatief
- Kan productief denken en concluderen
- Heeft opvallend woordgebruik

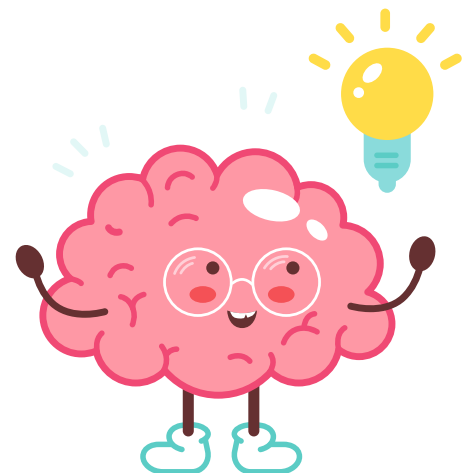
Negatieve kenmerken zijn:

- Presteert op school redelijk tot slecht (soms alleen onder eigen niveau)
- Huiswerk niet of slecht gemaakt
- Ontevreden over eigen prestaties
- Vermijdt nieuwe leeractiviteiten uit angst te mislukken
- Minderwaardigheidsgevoelens, kan wantrouwend of onverschillig zijn
- Doet niet graag mee aan groepsactiviteiten
- Heeft het gevoel er niet bij te horen
- Wil niet geholpen worden, wil zelfstandig zijn
- Voelt zich hulpeloos, neemt geen verantwoordelijkheid voor eigen daden
- Verzet zich tegen autoriteit

In gesprek met een hoogbegaafde leerling

De leerling kan fel reageren in gesprek als hij/zij het niet met je eens is of met de afspraken die je met ze wil maken. Ze hebben de neiging om in discussie te gaan tot ze gelijk hebben gekregen en ze zullen dingen niet zomaar van je aannemen. Vaak willen ze een duidelijke verklaring, waarom?

Het is belangrijk om samen met ouders het gesprek aan te gaan omdat zij een belangrijke rol vervullen om de leerling te stimuleren weer naar school te gaan. Ook de school heeft een belangrijke rol in het voorzien van een passend lespakket en voldoende uitdaging.

Wat is hoogbegaafdheid

LVB (licht verstandelijke beperking)

Mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) denken minder snel dan leeftijdsgenoten die normaal begaafd zijn. Ze hebben een IQ-score tussen de 50 en 70 (laag IQ). Door deze geestelijke beperking kunnen mensen met LVB zich soms niet (goed) aanpassen aan eisen en verwachtingen. Bepaalde vaardigheden blijven achter bij wat je van iemand gezien zijn leeftijd kan verwachten, zoals

- conceptuele vaardigheden (zoals vlot kunnen lezen, schrijven en rekenen)
- sociale vaardigheden (communicatieve vaardigheden, vaardigheid in het oplossen van sociale problemen, moeite hebben om relatie aan te gaan en te behouden)
- praktische vaardigheden en zelfredzaamheid (dat varieert van het gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer, efficiënt boodschappen doen, inzicht in eigen financiën en uitgaven doen tot persoonlijke verzorging.)

kenmerken

Hoe herken je de mentale beperking? Aan het uiterlijk van iemand kun je niet afleiden of iemand een licht verstandelijke beperking heeft. Het is het gedrag van iemand dat reden kan zijn om te denken aan een licht verstandelijke beperking. LVB wordt vrijwel altijd op jonge leeftijd vastgesteld. Een leerkracht merkt dat een kind niet goed meekomt in de klas, ouders merken het kind anders is in gedrag en vaardigheden als leeftijdsgenootjes, in het samenspelen met andere kinderen. Het is dus geen onwil van het kind, maar onvermogen. Het kind kan zich overvraagd voelen en uit dat door bijvoorbeeld een woede-aanval.

LVB en school

Omdat bij kinderen met een licht verstandelijke beperking het leren en denken minder goed gaat (het kind komt moeilijk mee op school), wordt er soms ook een andere benaming gebruikt, namelijk 'moeilijk lerende kinderen'. Kinderen met LVB vinden school moeilijk. Ze snappen vaak niet goed wat de juf of meester bedoelt. Het moet ze vaker worden uitgelegd. Zelf hebben ze dit ook in de gaten. Het valt hen ook op dat andere kinderen dit wel meteen of snel snappen.

Het samenspelen met andere kinderen is lastig. Onderling lijken de kinderen op andere golflengten te zitten, ze voelen elkaar niet aan en er ontstaan irritaties en ruzies. Vriendjes maken is lastig, vriendjes behouden al helemaal.

Kinderen met LVB-problematiek willen ook dingen zelf kunnen, maar dat lukt niet vaak niet. Ze hebben hulp nodig van anderen. Kinderen met LVB komen daarom vaak op een andere school die meer rekening kan houden met hun specifieke behoeften beter tot hun recht.

Een meerderheid van de kinderen, jongeren en volwassenen met een Licht Verstandelijke Beperking die zijn doorverwezen naar de ggz hebben gedragsproblemen. Voorbeelden daarvan zijn:

- woede-aanvallen
- agressief gedrag (gericht op andere personen of voorwerpen)
- opstandig gedrag (niet eenmalig, maar langer durend)
- anti-sociaal gedrag (voortdurend overschrijden van regels en normen zoals liegen, stelen, spijbelen, afspraken niet nakomen)

In gesprek:

- Spreek rustig en in korte zinnen met concrete woorden en heldere voorbeelden.
- Vermijd dubbele ontkenningen, spreekwoorden, gezegden en beeldspraak, maar ook vakjargon.
- Gebruik geen ironie of sarcasme.
- Vraag of wat je hebt gezegd of gevraagd duidelijk is.
- Geef iemand tijd om na te denken over en te reageren op wat gezegd of gevraagd is. Stel geen nieuwe vraag als er niet meteen een antwoord komt.
- Bespreek één onderwerp tegelijk. Maak eventueel een agenda met besprekpunten tijdens de afspraak.
- Schrijf afspraken op en/of gebruik plaatjes of tekeningen om dingen te verhelderen. Waak daarbij voor te kinderachtige voorbeelden en realiseer je dat niet iedereen gebaat is bij alle vormen van visuele ondersteuning.
- Zorg dat wat je zegt, overeenkomt met jouw intonatie, gezichtsuitdrukking en houding.
- Herhaal met regelmaat de gemaakte afspraken.
- Benoem concreet wat je ziet en verwacht.

Kenniscentrum LVB

Toolkit blik op LVB

ExpertisepuntVB

Opdracht 2:

Sluit aan bij zo veel mogelijk gesprekken van collega's. Ontdek de verschillen in aanpak en methodieken. Wat valt je op?

3.2 Wie heeft de regie?

Casusregie

Casusregie is gericht op het goed in beeld houden van het verloop van de casus, de leerling dus. Het gaat dan met name om de ondersteuning van leerling en eventueel ook de ouders. In veel gevallen zal de school in het begin de casusregie op zich moeten nemen. Dit betekent dat je als leerplichtambtenaar de school op deze rol mag wijzen en zo nodig mag toebedelen (natuurlijk in goed overleg). Als er sprake is van schoolverzuim is de school de eerste verantwoordelijke om dit met leerling en ouders aan te pakken. De school kan bijvoorbeeld een MDO beleggen. De ouders, de leerling en school gaan dan samen met de leerplichtambtenaar en andere betrokken in gesprek om de problematiek en het schoolverzuim te bespreken en afspraken te maken. In beginsel is de leerplichtambtenaar geen casusregie houder, maar je bewaakt de voortgang uiteraard wel. Indien de school de regie niet neemt dan zou je het initiatief kunnen nemen om school aan te zetten een overleg/MDO te plannen. Je houdt altijd wel de helicopterview.

Procesregie

Bij procesregie ligt de nadruk op het effectief en efficiënt samenwerken tussen professionals of meerdere betrokken organisaties en wordt er voornamelijk gestuurd op resultaat. Dit heeft voornamelijk betrekking op de hulp aan de leerling en/of ouders. De procesregie is vaak in handen van jeugdzorg/het regieteam van de gemeente/welzijnsorganisatie, Raad voor de Kinderbescherming of Veilig Thuis. In deze gevallen is er vaak sprake van complexe of meervoudige problematiek op meerdere leefgebieden. Schoolverzuim komt dan ook vaak voort uit deze meervoudige problematiek. Je moet dan denken aan verslaving, huiselijk geweld, psychiatrische problematiek en dergelijke. Er zijn vaak meerdere instanties en organisaties betrokken en dat maakt het vaak lastig voor de LPA om helder te krijgen wie wat doet. De school is ook niet altijd op de hoogte van betrokkenheid van een organisatie of hulpverlener, ouders willen dat niet altijd delen met school. Als LPA heb je soms dan ook even tijd nodig om dit duidelijk te krijgen. In alle gevallen is het belangrijk om te weten bij wie de regie ligt en wat je van je netwerkpartners kan en mag verwachten.

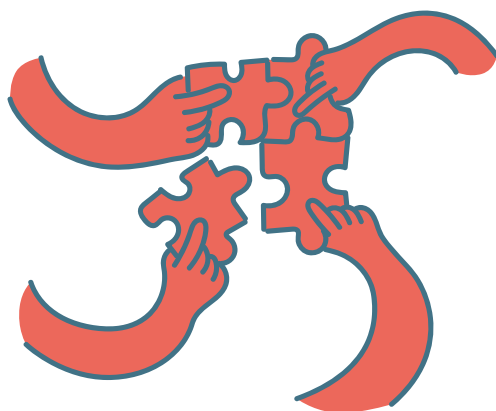

Het is dan ook belangrijk om tijdens een eerste MDO te vragen wat de verwachtingen van allen aan tafel zijn en wie de regie neemt of krijgt. Het komt nogal eens voor dat er veel partners aan tafel zitten, maar uiteindelijk niet duidelijk is wie de regie heeft. In de meeste gevallen ligt de regie bij school, bij de betrokken hulpverlener of jeugdzorg. Vraag in een MDO ook altijd naar een afsprakenlijst of notulen. Het komt nog te vaak voor dat men uit elkaar gaat en er geen gezamenlijke afspraken zijn vastgelegd waar op een later moment wordt teruggekomen.

Neem altijd het initiatief om duidelijk te krijgen wie wat doet en wie welke rol en verantwoordelijkheid heeft. Bevraag ook je netwerkpartner aan tafel op wat hij/zij kan betekenen voor deze jongere of ouders. Het zorgt ervoor dat je helderheid en duidelijkheid krijgt voor jezelf maar ook voor iedereen aan tafel.

Wat te doen je als je vind dat de netwerkpartner aan tafel niet zijn verantwoordelijkheid neemt of pakt? Dat zijn natuurlijk lastige situaties, toch komen ze regelmatig voor. Spreek duidelijk je verwachting uit en vraag of hieraan voldaan kan worden. Maak het bespreekbaar als dit niet naar tevredenheid gebeurt. Geef duidelijk aan wat jouw verwachtingen zijn en ga hierover met elkaar in gesprek. Hopelijk leidt dit tot een constructief gesprek met passende oplossingen waar alle partners tevreden mee zijn.

Als leerplichtambtenaar ben je de spin in het web. Je zet lijnen uit zodat je uiteindelijk samen met alle betrokkenen het gezamenlijk doel kan bereiken.

Do & Don't

Reflecteer regelmatig op je eigen aanpak:

Zoek mogelijkheden tot groei en blijf op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen. Volg trainingen, staar je niet blind op je eigen werkwijze. Misschien heeft iemand wel een goed idee en kan het je in je werk helpen.

Bouw sterke relaties op:

Investeer tijd in het opbouwen van sterke relaties met scholen, ouders, en andere belanghebbenden om vertrouwen te creëren. Bouw een netwerk op.

Plan schoolbezoeken:

Breng regelmatig bezoeken aan scholen om een beter begrip te krijgen van de dynamiek en om proactief eventuele problemen aan te pakken.

Wees proactief:

Ben proactief in het oplossen van schoolverzuim. Neem een actieve rol, jaag mensen op een prettige manier aan om in actie te komen. Dit doe je door vragen te stellen die uitnodigen tot actie.

Oplossingen forceren:

Probeer geen oplossingen op te leggen. Het mooiste is eigenlijk als de leerling met de oplossing komt. Dan heb je ook het meeste draagvlak. Je kunt de leerling wel tactisch sturen naar de oplossing, maar blijf openstaan voor ideeën en staar je niet blind op je eigen oplossing. We zijn zo geneigd de oplossing aan te dragen en ongevraagd advies te geven. Maar kijk even naar jezelf, hoe vaak volg jij iets op wat een ander zegt? Je bent zelf veel eerder geneigd met iemand mee te gaan die goed luistert en goede vragen stelt.

Rigide zijn in je aanpak:

Elke zaak is anders en vereist een andere aanpak. Er is niks zo vervelend als een ambtenaar die helemaal vastzit in regels en procedures.

Vaktaal gebruiken:

Gebruik geen vaktaal en afkortingen of leg het goed uit. Het lijkt zo vanzelfsprekend, maar naar mate jij verder groeit als leerplichtambtenaar, groeit ook jouw leerplichtambtenarenwoordenboek.

Aannames doen en voorbarige conclusies trekken:

Maak geen aannames en vermijd voorbarige conclusies. Oké, die leerling heeft misschien ADHD. Maar wie heeft dat gezegd, is dat vastgesteld? Vul niet in voor de andere partij. Wat is hun doel, wat zijn hun grenzen en mogelijkheden? Check dit en vul het niet zelf in, probeer het contact zo open mogelijk aan te gaan.

Do & Don't

Manage verwachtingen:

Maak duidelijke afspraken en noem hierbij het tijdspad. Jij kunt geen ijzer met handen breken. Kijk wel of je het verschil kunt maken door snel te handelen. In de praktijk zul je zien dat je dan al best wel een verschil kunt maken. Er zijn namelijk behoorlijk wat ambtenaren en mensen die erg traag zijn. Dit valt op door dingen juist anders en beter te doen.

Blijf flexibel en creatief in je aanpak:

Kijk of je een maatwerkoplossing kunt vinden en probeer de situatie van meerdere kanten te bekijken.

Observeer en loop mee:

Als je de kans hebt om bij een of meer collega's mee te kijken: Doe dit! Kijk of je een zitting kan bijwonen of een MDO. Probeer alle kansen aan te grijpen om te kunnen observeren en stel vragen.

Maak zelfzorg tot een prioriteit:

Werk in een veeleisende rol als leerplichtambtenaar aan het behouden van een goede balans tussen werk en privé. Er vallen in de leerplicht wereld veel mensen uit. Dit kun je doen door de regel 80 is prachtig te hanteren.

Zelf regie pakken:

Een andere belangrijke don't is zelf de regie pakken terwijl deze formeel ergens anders ligt. Wie doet wat en wat is je rol en tot hoever kun je gaan?

Zaken uitstellen:

Probeer iedere dag te starten met een grote taak en vink je takenlijstje af. Kijk waar jij weer het verschil kunt maken als het gaat om urgente gevallen van schoolverzuim.

3.3 Alle vrijstellingen van A tot Z!

Niet ieder kind is in staat om volledig of gedeeltelijk deel te nemen aan onderwijs. Daar kunnen verschillende redenen voor zijn. Denk aan ziekte, dat zowel tijdelijk als langdurig kan zijn. Maar ook bijvoorbeeld door het bijwonen van een huwelijk of jubileum of een droevige gebeurtenis, zoals een overlijden.

Het uitgangspunt is dat de leerplichtige jongere het onderwijsprogramma volledig volgt en dat vakanties eigenlijk alleen in de vastgestelde schoolvakanties mogen plaatsvinden.

De vrijstellingen die zijn opgenomen in de leerplichtwet zorgen voor een duidelijk kader voor scholen, maar ook voor ouders en leerlingen.

De leerplichtwet kent twee vrijstellingen:

- De **vrijstelling van inschrijfplicht** (hiermee worden ouders vrijgesteld van de verplichting om het leerplichtige kind in te schrijven bij een school).
- En de **vrijstelling van geregeld schoolbezoek**. (hiermee krijgt de leerling of de school toestemming om een bepaalde tijd de school niet te bezoeken).

Meer informatie over de leerplichtwet en vrijstellingen vind je in onderstaande artikelen:

Leerplichtwet 1969

Ingrado Vrijstellingen

Leerplichtwet 1969 Artikel 5a

Leerplichtwet Artikel 5. Gronden voor vrijstelling van inschrijving
De in art 2.1 bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een jongere als leerling van een school onderscheidenlijk als vavo-student of mbo-student van een instelling staat ingeschreven, zolang

- *a. de jongere op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten;*

Artikel 7. Lichamelijke of psychische ongeschiktheid
*Een beroep op vrijstelling op grond van **artikel 5 onder a** kan slechts worden gedaan, indien bij de kennisgeving een verklaring van een door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de jongere als ingezetene met een adres in de basisregistratie personen is ingeschreven, aangewezen arts - niet zijnde de behandelende arts - of van een door dat college van burgemeester en wethouders aangewezen academisch gevormde of daarmee bij ministeriële regeling gelijkgestelde pedagoog of psycholoog is overgelegd, waaruit blijkt, dat deze de jongere niet geschikt achten om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten. Deze verklaring mag niet ouder zijn dan drie maanden.*

Artikel 5a Lpw in de praktijk

In de praktijk gaat het om leerlingen die langdurige hulp, zorg of behandeling nodig hebben. Dit kan natuurlijk op jonge leeftijd zijn, maar ook als een jongere al aan het onderwijs heeft deelgenomen en door omstandigheden (psychisch of lichamelijk) tijdelijk of mogelijk tot einde leerplicht niet meer aan het onderwijs kan deelnemen.

Ouders dienen een beroep in middels een kennisgeving waarbij een verklaring van een onafhankelijk arts is bijgevoegd. Dit mag niet de behandelend arts zijn. Deze arts dient door de gemeente te worden aangewezen. Vaak is dat een onafhankelijk GGD-arts.

De vrijstelling ontstaat dan van rechtswege als aan de voorwaarde is voldaan. Als de vrijstelling voor 1 schooljaar betreft, dan dienen ouders voor 1 juli (dus voorafgaand aan het nieuwe schooljaar) opnieuw een kennisgeving in te dienen.

Als er een vrijstelling is, dan kan/mag er geen schoolinschrijving meer zijn.

Casus 1:

Een 14-jarige leerling die al vele jaren een zeer moeizaam schooltraject heeft doorlopen wat gekenmerkt wordt door spijbelen, gedragsproblemen enz. Uit onderzoek blijkt dat er sprake is van meervoudige psychiatrische problematiek. De leerling krijgt intensieve behandeling en wordt in een zorginstelling opgenomen. De verblijfsduur is nog onbekend. De vrijstelling kan worden afgegeven voor 1 schooljaar.

Casus 2:

Een meervoudig gehandicapt kind dat verblijft op een medisch kinderdagverblijf en zal doorstromen naar een zorginstelling. Ook hiervoor zal een vrijstelling worden afgegeven, omdat het kind volledig is aangewezen op zorg. Deze vrijstelling kan, na de beoordeling van een arts, voor de volledige leerplichtduur worden afgegeven, omdat mag worden aangenomen dat deze leerling aangewezen zal blijven op zorg.

Casus 3:

Een 4-jarige met een spraak/taalstoornis waarvoor eerst onderzoek en diagnostiek moet plaatsvinden om de ondersteuningsbehoefte en daarbij passend onderwijs te kunnen vaststellen. Er zal dan ook een tijdelijke vrijstelling van inschrijving worden afgegeven totdat duidelijk is waar deze leerling binnen het onderwijs geplaatst kan worden.

Opdracht 3:

Informeer bij jouw gemeente welke afspraken er gemaakt zijn over de procedure voor deze vrijstellingsgrond(art 5 onder a)
Welke organisatie (onafhankelijk arts) beoordeeld de aanvragen? (GGD of andere gezondheidskundige dienst)

Leerplichtwet 1969 Artikel 5b

De in art 2.1 bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een jongere als leerling van een school onderscheidenlijk als vavo-student of mbo-student van een instelling staat ingeschreven, zolang

- B .zij tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning - of, indien zij geen vaste verblijfplaats hebben, op alle binnen Nederland - gelegen scholen onderscheidenlijk instellingen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden, overwegende bedenkingen hebben;*

Artikel 8. Bedenkingen tegen richting van school

- 1Een beroep op vrijstelling op grond van **artikel 5 onder b** kan slechts worden gedaan, indien de kennisgeving de verklaring bevat, dat tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning - of, bij het ontbreken van een vaste verblijfplaats, op alle binnen Nederland - gelegen scholen onderscheidenlijk instellingen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden, overwegende bedenkingen bestaan.*
- 2Deze verklaring is niet geldig, indien de jongere in het jaar, voorafgaande aan de dagtekening van de kennisgeving, geplaatst is geweest op een school onderscheidenlijk een instelling van de richting waartegen bedenkingen worden geuit.*

Ouders kunnen een kennisgeving indienen als zij overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van alle scholen op redelijke afstand van de woning. Deze bedenkingen hebben betrekking op de geloofs- of levensovertuiging van de ouders. Ze moeten dan wel aantonen dat er geen scholen zijn die bij hun overtuiging aansluiten. Kort gezegd geven ouders aan dat ze vanwege geloofs- of levensovertuiging geen school in de directe omgeving passend vinden voor hun leerplichtige kind. Aan de leerplichtambtenaar is het dan de taak om te toetsen of de kennisgeving voldoet aan de wettelijke eisen.

De laatste jaren is er een enorme toename van het aantal kennisgevingen te zien en dit heeft ook de aandacht van de politiek. Er zijn veel kinderen die thuisonderwijs krijgen, maar niemand heeft zicht op de kwaliteit van dit thuisonderwijs. Het is wenselijk om deze kennisgevingen eerst samen met een ervaren collega te doorlopen. Ook wordt er per gemeente soms anders omgegaan met deze kennisgevingen.

Artikel 5b Leerplichtwet 1969 in de praktijk:

Ouders hebben overwegende bedenkingen tegen de richting van alle scholen op redelijke afstand van de woning. De leerplichtwet beschrijft niet wat een redelijke afstand is, maar Ingrado hanteert voor het PO 5 km en voor het VO 20 km.

Voorkomende levensovertuigingen voor kennisgeving/vrijstelling zijn o.a.: Humanisme, Messianisme, Holisme, spiritueel Holisme of Humanisme, Jodendom, traditioneel/charismatisch Katholicisme, Baptisten, Boeddhisme, mystiek Christendom, sabbat vierend Christendom, zevendedagsadventisten enz.

De werkwijze/toetsing van deze kennisgeving kan per gemeente verschillend zijn. Sommige gemeenten nemen de schriftelijke kennisgeving aan waarmee de vrijstelling ook van rechtswege ontstaat. Andere gemeenten kiezen ervoor om met ouders in gesprek te gaan en hen te bevragen om nadere toelichting. Het advies is om dit gesprek met twee leerplichtambtenaren te voeren. In het gesprek is het van belang om ouders de gelegenheid te geven om de overwegende bedenkingen duidelijk te verwoorden. Je kunt vragen hoe zij tot het besluit gekomen zijn, welke overwegingen zij daarbij hebben gehad, hoe ze onderzoek hebben gedaan enz. De informatie en antwoorden die zij delen, dienen goed te worden vastgelegd in het dossier.

Het gesprek dient vooral te gaan over de richtingsbezwaren. Soms wordt er ook gevraagd naar de invulling van het thuisonderwijs maar dat is niet aan de LPA om te toetsen.

Er is een wetswijziging in de maak om deze vrijstelling aan te passen. Hiermee komt er een wet die thuisonderwijs mogelijk maakt en waarbij ook beter zicht komt op thuisonderwijs.

Zoals benoemd, het is nog een voorstel dus het is nog niet bekend wanneer deze zal worden ingevoerd. Maar mocht deze wetswijziging worden doorgevoerd dan zal dat voor de LPA een aanzienlijke verbetering en verandering zijn. Het toetsen wordt momenteel door menig LPA toch als ingewikkeld en lastig ervaren.

Onderstaande vragen kunnen gebruikt worden in het gesprek met ouders:

- Op grond van welke welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing zijn uw bedenkingen tegen de richting van het onderwijs gericht?
- Wat maakt dat de scholen in uw directe omgeving niet voldoen aan uw levensbeschouwing/richting en/of levensovertuiging?
- Wat zijn uw specifieke bezwaren tegen de scholen in uw omgeving?
- Hoe bent u erachter gekomen dat deze scholen niet voldoen?
- Heeft u met deze scholen contact opgenomen? Zo ja, welke scholen heeft u benaderd en hoe zag dat contact eruit? Heeft u scholen bezocht en bent u in gesprek gegaan met bijvoorbeeld de directeur om te onderzoeken of deze school aan uw wensen tegemoet kan komen?
- Het openbaar onderwijs is toegankelijk voor iedereen, voor welke richting of levensovertuiging dan ook. Heeft u ook onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van openbaar onderwijs? Zo ja, wat maakt dat (het aanbod) deze school voor u niet acceptabel/passend is?
- Heeft u overwogen om uw kind op een school van soortgelijke overtuiging/richting te plaatsen en zelf voor verdieping/verbreding te zorgen na schooltijd? Zo ja, wat maakt dat u hier niet voor kiest? Zo nee, waarom niet?
- Heeft u contact gehad met mensen in uw omgeving, die uw overtuiging delen, en die zich ook hebben georiënteerd op een school voor hun kinderen? Als dat tot een schoolkeuze heeft geleid voor hun kind(eren), zou dat dan voor u ook een optie kunnen zijn? Weet u hoe deze school/scholen een passend aanbod hebben vormgegeven? Hebt u deze school/scholen ook overwogen? Zo ja: wat maakt dat (het aanbod van) deze school voor u niet acceptabel en passend is? Zo nee: wilt u zich daar oriënteren?

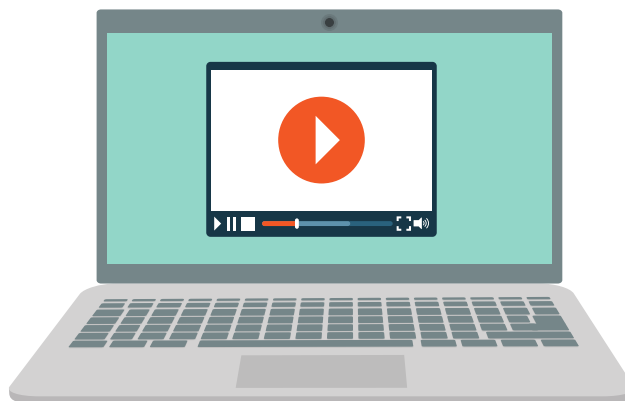

- Waar zou een school volgens uw levensovertuiging/levensbeschouwing aan moeten voldoen?
- Kunt u aangeven op welke wijze u in de onderwijsbehoefte van uw kinderen kunt voorzien? Voor nu en in de toekomst (voortgezet onderwijs). Heeft u daarbij ondersteuning van voorbeeld de gemeente nodig?
- Het Samenwerkingsverband voor primair onderwijs onderzoekt de mogelijkheid om ouders die gebruik maken van een beroep op vrijstelling wegens levensovertuiging, te ondersteunen bij het testen van het onderwijskundig kennisniveau hun kind(eren). Staat u daar (indien mogelijk) voor open?

Meer info over dit onderwerp lees je hier:

[Ingrado art 5 b LPW](#)

[ARGOS geen school voor mijn kind](#)

[MOETEN zij NIET naar SCHOOL?](#)

[Het aanvragen van vrijstelling van de leerplicht](#)

Leerplichtwet 1969 Artikel 5c

c.de jongere als leerling van een inrichting van onderwijs buiten Nederland staat ingeschreven en deze inrichting geregeld bezoekt.

Artikel 9. Bezoeken van school in buitenland

*Een beroep op vrijstelling op grond van **artikel 5 onder c** kan slechts worden gedaan, indien bij de kennisgeving een verklaring is overgelegd van het hoofd van de inrichting van onderwijs waaruit blijkt, dat de jongere als leerling van deze inrichting staat ingeschreven en haar geregeld bezoekt.*

De benaming van dit artikel zegt het eigenlijk al: De leerplichtige staat in het buitenland ingeschreven op een school en bezoekt deze ook. Hiervoor moeten ouders een bewijs overleggen van de school in het buitenland, waaruit duidelijk blijkt dat de leerplichtige jongere staat ingeschreven en deze school ook bezoekt.

Artikel 5c in de praktijk:

Een gezin (van buitenlandse afkomst) die in Nederland woont laten het leerplichtige kind in het land van herkomst onderwijs volgen. Ouders kunnen daar diverse redenen voor hebben. Als zij de benodigde stukken aanleveren, ontstaat de vrijstelling van rechtswege.

Opdracht 4:

Informeer naar het gemeentelijk beleid en aanpak bij jouw gemeente m.b.t. de vrijstellingen art 5 onder b en c
Leerplichtwet 1969 (handboek)

Samengevat:

- Vrijstelling artikel 5 onder a:

Een leerling die om medische reden niet in staat is om naar school te gaan (Dit betreft geen kortdurend ziekteverzuim).

- Vrijstelling artikel 5 onder b:

Dit heeft betrekking op de bezwaren die ouders/verzorgers hebben tegen de richting van het onderwijs. Dit heeft betrekking op de geloofs- en/of levensovertuiging van ouders.

- Vrijstelling artikel 5 onder c :

Leerlingen die ingeschreven staan in Nederland maar in het buitenland onderwijs volgen.

Leerplichtwet 1969 Artikel 5a: Trekkend bestaan

*De in **artikel 2, eerste lid**, bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven, zolang zij een bij algemene maatregel van bestuur te omschrijven trekkend bestaan leiden waarbij de jongere hen vergezelt. De algemene maatregel van bestuur kan bijzondere regelen bevatten betreffende de vrijstelling in verband met:*

- a. de leeftijd van de jongere waarop de verplichting ingaat om te zorgen dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven;*
- b. de omstandigheden waarin de personen bedoeld in de eerste volzin, verkeren die van invloed zijn op de bereikbaarheid van een passende school voor de jongere.*

Artikel 5a in de praktijk:

Er zijn twee specifieke situaties waarin ouders op basis van hun beroep een beroep tot vrijstelling van inschrijving kunnen doen namelijk, als de ouders het beroep kermisexploitant of circusmedewerker uitoefenen. Werken beide ouders of werkt een van de ouders als kermisexploitant of als circusmedewerker, dan geldt de vrijstelling van geregeld schoolbezoek voor de maanden maart tot en met oktober. Er zijn twee voorwaarden:

- De eerste voorwaarde is dat allebei de ouders tijdens die periode rondreizen en hun kind of kinderen met hen meereizen.
- Een tweede voorwaarde is dat de afstand tussen de standplaats en de standplaats van een 'rijdende school' groter is dan vijf kilometer.

Ouders kunnen tot en met het schooljaar waarin het kind de leeftijd van 14 jaar bereikt een beroep doen op deze vrijstelling. De Stichting Rijdende School verzorgt het onderwijs aan kinderen van kermisexploitanten en circusmedewerkers.

Leerplichtwet 1969 Artikel 15

Artikel 15. Vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs

1. *In andere gevallen dan genoemd in **artikel 5** kan het college van burgemeester en wethouders op grond van bijzondere omstandigheden vrijstelling verlenen van de in **artikel 4a** opgelegde verplichtingen, indien wordt aangetoond, dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.*
2. *De vrijstelling, bedoeld in het eerste lid, kan alleen worden verleend indien de volgende gegevens van de jongere worden overlegd:*
 - *a. de naam, de geboortedatum, het geslacht, het adres en de woonplaats, de postcode van de woonplaats;*
 - *b. begin- en einddatum van de vrijstelling van de leerplicht; en*
 - *c. of eerder een beroep is gedaan op vrijstelling van de leerplicht.*

Artikel 15 in de praktijk:

Kwalificatieplichtige jongeren die een opleiding volgen die niet onder het reguliere onderwijs valt. Dit kan bijvoorbeeld een leerwerktraject zijn.

Ouders kunnen dan een verzoek tot vrijstelling van inschrijving indienen. Er moet dan worden aangetoond dat de te volgen opleiding een goed alternatief, is wat zo mogelijk kan leiden tot een startkwalificatie. Uitgangspunt is dat de leerling op school is of een combinatie van school en werk volgt. In de praktijk zal dit vaak een specifieke opleiding zijn bij de werkgever. Er moet dan ook een arbeidsovereenkomst zijn en er dienen specifieke leerdoelen te worden gesteld.

Als de vrijstelling is afgegeven mag de leerling uitgeschreven worden bij de oude school. De vrijstelling wordt tijdelijk verleend (soms voor een schooljaar of duur van contract). De LPA controleert regelmatig hoe het de jongere vergaat en of de vrijstelling nog moet/kan worden verlengd. Zodra de jongere wordt ontslagen of om een andere reden stopt met de opleiding, eindigt ook de vrijstelling.

Een aantal voorbeelden:

- Leerling die een particuliere opleiding tot barbier volgt.
- Leerling (nog geen 18 jaar) die een opleiding bij het REA-college gaat volgen.
- Leerling die een interne bedrijfsopleiding volgt.

Opdracht 5:

Informeer naar de werkafspraken voor vrijstelling art 15
Leerplichtwet 1969 (handboek)

Leerplichtwet 1969 Artikel 11

Artikel 11. Gronden voor vrijstelling van geregeld schoolbezoek
De in **artikel 2, eerste lid**, bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting te zorgen dat de jongere de school waarop hij staat ingeschreven, geregeld bezoekt, en de leerplichtige jongere die de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt alsmede de jongere die kwalificatie plichtig is, zijn vrijgesteld van de verplichting de school of de instelling geregeld te bezoeken, indien

- a.de school onderscheidenlijk de instelling is gesloten of het onderwijs is geschorst;
- b.bij of op grond van algemeen verbindende voorschriften het bezoeken van de school onderscheidenlijk de instelling is verboden;
- c.de jongere bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school onderscheidenlijk de instelling is onttrokken;
- d.de jongere wegens ziekte verhinderd is de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken;
- e.de jongere wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging verhinderd is de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken;
- f.de jongere vanwege de specifieke aard van het beroep van één van de in **artikel 2, eerste lid**, bedoelde personen slechts buiten de schoolvakanties met hen op vakantie kan gaan;
- g.de jongere door andere gewichtige omstandigheden verhinderd is de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken.

Zodra een kind naar school gaat en leerplichtig is, krijgen ouders en scholen te maken met regels over verlof en vakantie. Er bestaan in de leerplichtwet naast de reguliere vrije- en vakantiedagen geen extra snipperdagen. Maar ouders kunnen wel bij de directeur van de school vragen om een 'vrijstelling van de plicht om de school te bezoeken'. Het gaat dus om een vrijstelling/toestemming voor een leerplichtige leerling om voor één of meerdere dagen of een periode niet aanwezig te zijn op de school van inschrijving. Een aantal voorbeelden:

- **Schorsing**

Het kind/de jongere heeft dan tijdelijk geen toegang tot de school/lessen. De school dient in dit geval de wettelijke kaders te volgen.

- **Wegens ziekte**

Ziekteverzuim is in beginsel geoorloofd verzuim. Het kind/de jongere moet wel binnen 2 dagen worden ziekgemeld.

- **Plichten vanwege godsdienst of levensovertuiging**

Dit is geen aanvraag maar een kennisgeving of een mededeling aan de directeur die uiterlijk 2 dagen voorafgaand aan de betreffende datum dient te worden gedaan.

- **Specifiek beroep van ouder(s)**

Dit voorbeeld hoor je vaak in de media. Dit is eigenlijk vakantie buiten de reguliere schoolvakantie. Dit is mogelijk als één van de ouders een beroep heeft met seizoensgebonden werkzaamheden. Bijvoorbeeld in de agrarische sector of horeca. Maar er moet wel worden aangetoond dat er in geen enkele schoolvakantie een gezinsvakantie kan plaatsvinden, omdat dit tot onoverkomelijke bedrijfseconomische problemen zal leiden. Deze vakantie mag echter niet in de eerste twee weken van het schooljaar vallen en is nadrukkelijk niet bedoeld om roosterproblemen van de werkgever of eigen bedrijf op te lossen.

Artikel 11 Leerplichtwet 1969 samengevat:

Artikel 1.a: Als de school gesloten is, bijvoorbeeld i.v.m. vakantie

Artikel 1.b en c: De leerling is geschorst door de school. Een reden/aanleiding hiervoor kan zijn dat de leerling ernstig grensoverschrijdend of agressief gedrag heeft vertoond op school. Je kunt hierbij denken aan het vechten met een medeleerling, een onjuiste bejegening tegen een docent of agressie binnen de school.

Schorsing:

Een schorsing is een besluit van het bevoegd gezag om de leerling, wegens een bepaalde gedraging, tijdelijk niet toe te laten tot de lessen of tot de school. De leerling wordt in een aparte ruimte gezet en gaat daar werken aan zijn schoolwerk of krijgt schoolwerk mee naar huis.

Verwijdering:

Een verwijdering is een besluit van het bevoegd gezag om de leerling, wegens een bepaalde gedraging, niet meer toe te laten tot de lessen en tot de school. Het bevoegd gezag zal een andere school/instelling moeten vinden die bereid is de leerling toe te laten. Tot die tijd is de school verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs.

Artikel 11.d

De leerling kan wegens ziekte niet op school komen, de ouders/verzorgers hebben hem/haar ziek gemeld op school (geoorloofd schoolverzuim).

Artikel 11.e

Een voorbeeld hiervan is het Suikerfeest/Offerfeest.

Artikel 11.f

Het zogenaamde vakantieverlof als ouders niet in de reguliere schoolvakanties op vakantie kunnen gaan vanwege werkverplichtingen.

Artikel 11.g

De directeur van de school heeft de bevoegdheid om wegens gewichtige omstandigheden voor een bepaalde duur verlof te verlenen. Een voorbeeld hiervan is het bezoeken van een ernstig ziek familielid. Lees hierover meer op de volgende pagina.

Andere gewichtige omstandigheden

- huwelijk van bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad van het kind: 1 dag, indien er ver gereisd moet worden max **2** dagen, in buitenland max **5** dagen. *Soort bewijs: trouwkaart*
- 12½- of 25-jarig huwelijksjubileum van ouders: maximaal **1 dag**
- 12½-, 25-, 40-, 50- of 60-jarig huwelijksjubileum van ouders of grootouders: maximaal **1 dag**
- 25-, 40-, of 50-jarig ambtsjubileum van ouders of grootouders: maximaal **1 dag**
- ernstige ziekte van ouders, bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad van het kind: max **10** dagen.
Soort bewijs: doktersverklaring
- overlijden van bloed- of aanverwanten in de eerste graad: maximaal **5** dagen
- overlijden van bloed- of aanverwanten in de tweede graad: maximaal **2** dagen
- overlijden van bloed- of aanverwanten in de derde en vierde graad: maximaal **1 dag**
- In het buitenland; 1e tm 4e graad max **5** schooldagen. *Soort bewijs: rouwkaart (indien twijfelachtig akte van overlijden)*
- verhuizing: maximaal **1 dag**
- voor andere naar oordeel van het hoofd van de school gewichtige omstandigheden; maximaal 10 schooldagen

Onderstaande situaties vallen NIET onder ‘andere gewichtige omstandigheden’:

- Activiteiten van verenigingen, zoals scouting of voetbalkamp.
- Vakantie buiten de vastgestelde schoolvakanties (ook in geval van speciale aanbiedingen in het laagseizoen).
- Eerder vertrekken of later arriveren vanwege verkeersdrukte.
- Familiebezoek in het buitenland.
- Het argument ‘mijn kind is nog jong’.
- Het argument ‘vlak voor de vakantie wordt er toch (bijna) geen les meer gegeven’.
- Meedoen aan tv-opnamen.
- Verlof voor een kind omdat andere kinderen van het gezin al of nog vrij zijn.
- Deelname aan sportieve of culturele evenementen.
- Sabbatical.
- Wereldreis/verre reis.

Uitspraak Raad van State luxe verzuim

Leerplichtwet 1969 Artikel 11a.

Artikel 11a. Leeftijd leerling

1. De in **artikel 2, eerste lid**, bedoelde personen zijn met betrekking tot de jongere die nog niet de leeftijd van zes jaar heeft bereikt, voor ten hoogste 5 uren per week vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat deze de school waarop hij staat ingeschreven, geregeld bezoekt. Van een beroep op deze vrijstelling wordt mededeling gedaan aan het hoofd.
2. Naast de vrijstelling bedoeld in het eerste lid, kan het hoofd op aanvraag van de in **artikel 2, eerste lid**, bedoelde personen ten behoeve van de jongere bedoeld in het eerste lid, tot ten hoogste 5 uren per week vrijstelling verlenen van de verplichting om te zorgen dat deze de school waarop hij staat ingeschreven, geregeld bezoekt.

Kinderen tot 6 jaar

Soms is een volledige schoolweek voor een 5-jarig kind nog te veel. Ouders mogen het kind dan voor 5 uur in de week thuishouden. Dit mag tot het kind 6 jaar is. Er is geen toestemming voor nodig van school of Leerplichtambtenaar, maar ouders moeten het wel melden bij de school. Is deze 5 uur niet voldoende, dan kunnen ouders nog 5 extra uren vrij aanvragen bij de school. De directeur moet hier wel toestemming voor geven. In totaal mag het verlof niet meer dan **10 uur per week** zijn.

Vrij voor toptalenten

Sommige kinderen hebben bijzondere talenten op bijvoorbeeld het gebied van sport of muziek. De leerplichtwet kent hiervoor geen extra verlof mogelijkheden. Het is wel mogelijk om aan het begin van het schooljaar met de schooldirecteur hierover afspraken te maken. Tevens zijn er speciale LOOT-scholen die toptalenten in het voortgezet onderwijs ondersteunen om hun schoolcarrière en topsport te kunnen combineren. Check [deze site](#) voor de betreffende scholen.

Opdracht 6:

Informeer naar de werkafspraken voor vrijstelling art 11 g
Leerplichtwet 1969 en dan mn het luxe verzuim

Ook deze 3e module zit er weer op! Je bent er bijna!
Wat heb je geleerd in deze module:

- **Hoe je het perfecte gesprek kan voorbereiden**
- **Heel veel do's en dont's**
- **Wat het verschil is tussen proces- en casus regie**
- **De belangrijkste vrijstellingen van de Leerplichtwet 1969**

Heb je nog vragen over deze module?
Stel ze dan in de community of tijdens de Q&A.
Veel succes met de aller laatste Module 4.

*Marie-Groetjes,
José & Henriëtte*

Bijlage 1: Alle links (bronnen) op een rij

LSD

[Wat is ADHD](#)

[Wat is ADD](#)

[Wat is autisme](#)

[Wat is hoogbegaafdheid](#)

[Wat is LVB](#)

[Toolkit blik op LVT](#)

[Expertise punt LVB](#)

[Leerplichtwet 1969](#)

[Ingrado Vrijstellingen](#)

[Ingrado notitie artikel 5 onder b LPW](#)

[Uitspraak Raad van State over luxe verzuim mrt 24](#)

[Argos ; Geen school voor mijn kind](#)

[Moeten zij niet naar school?](#)

[Het aanvragen van vrijstelling leerplicht](#)

Bijlage 3: Overzicht opdrachten

Opdracht 1:

Informeert bij jouw gemeente of er een agressie protocol aanwezig is.

Opdracht 2:

Sluit aan bij zo veel mogelijk gesprekken van collega's. Ontdek de verschillen in aanpak en methodieken. Wat valt je op?

Opdracht 3:

Informeert bij jouw gemeente welke afspraken er gemaakt zijn over de procedure voor deze vrijstellingsgrond. (art 5 onder a) Welke organisatie (onafhankelijk arts) beoordeelt de aanvragen? (GGD of andere gezondheidkundige dienst)

Opdracht 4:

Informeert naar het gemeentelijk beleid en aanpak bij jouw gemeente m.b.t. de vrijstellingen art. 5 onder b en c Leerplichtwet 1969 (handboek).

Opdracht 5:

Informeert naar de werkafspraken voor vrijstelling art. 15 Leerplichtwet 1969 (mogelijk ook te vinden in het handboek).

Opdracht 6:

Informeert naar de werkafspraken voor vrijstelling art 11 g Leerplichtwet 1969 en dan mn het luxe verzuim

We gaan er vanuit dat jij het binnen 2 maanden deze online opleiding kunt afronden, mocht dit niet lukken, de filmpjes blijven na het afronden van de opleiding nog 1 maand beschikbaar. Mocht dit niet voldoende zijn, laat het ons dan even weten.

We wijzen je erop dat deze leeromgeving exclusief voor jou toegankelijk is. Om de kwaliteit en veiligheid van het leerproces te waarborgen, is je inlogaccount gekoppeld aan jouw IP-adres.

Het lesmateriaal (online video en werkboeken) zijn alleen voor jouw persoonlijk gebruik en mag niet worden gedeeld met anderen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Opleiding leerplicht professional

www.leerplichtacademie.nl

info@leerplichtacademie.nl

Copyright Leerplichtacademie 2024.
Alle rechten voorbehouden

Bron:
www.wetten.nl
www.ingrado.nl
www.duo.nl
www.onderwijsinspectie.nl

KVK 4334331